

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KEPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára • magyar birodalom-
ban és Ausztriában

Egy évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.

Egyes szám ára 8 fill. vidéken 10 fillér.

Szerkesztő BUDAY ALADÁR.

PÁZMÁNEUM tudományos és irodalmi
hírlap kiadása

Budapest, VII. Mária-utca 11.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.

Europa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre .... 7 kor.

Hirdetések alku szerinti árban.

Január 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold- d.-u. 5. ó. 33 p. vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
31 Vasárnap	Hetvened v.	Máté	18 D. Triod.	János	7 15	4 40	9 25		3 35	5 45	
Febr. 1. Hétfő	Ignác pk.	(XX. 1-16)	19 Makár	(I. 5. sz.)	13	41	28		4 41	6 34	
2 Kedd	Gyertyasz. B.-A.	Hasonló	20 Eutim ap.	Natánael	13	43	30		6 9	7 6	
3 Szerda	Balázs pk.	mennyeknek	21 Maxim hv.	kétkedé- séröl.	11	44	33		7 27	7 54	
4 Csütörtök	Veronika	országa	22 Timót		9	46	37		8 43	8 28	
5 Péntek	gota sz.	a családos	23 Kelemen vt.		8	48	40		9 58	9 -	
6 Szombat	Dorottya sz.	emberhez.	24 Xene		7	49	42		11 9	9 25	

Igazságos osztályt tegyetek!

A keresztény embernek kötelessége idejében végrendeletet csinálni. A legszegényebnek is van miről. És jó szokás azt minden eshetőségre készen tartani. Ismertem egy birtokos gazdát az Ung völgyében, az minden esztendőnek Szilveszter napján új árkus papirt terített maga elé és arra megírta, hogy miképp oszoljon el a vagyona három gyermeke között, ha az irgalmas Uristen abban az esztendőben kiszólitáná e világból.

Temérdek perpatvarnak, osztály-pörnek, testvér-gyűlöletnek utját tudja vágni egy valamire való végrendelet. Az apának kijelentett igazságos végakarata legtöbbször tiszteletet parancsol az árvák között. De hát az az, hogy igazságos legyen!

Már életében is a szülőnek egyik legnehezebb, mégis legkiáltóbb kötelessége, hogy gyermekei közt igazságot tegyen, igazságtalanságot pedig ne tegyen! Hogy egyformán ossza meg a szívet minden szülöttje között és egyiknek se okozzon örömet a másik bánatával, viszont egyiknek se bánatot a másik örömeivel. A mely szülő ez ellen a kötelessége ellen vét, olyat eszelepszik, mint a gyujtogató, ki a csóvát a maga házára veti. Mert az igazságtalanul kitüntetett gyermek nem lesz hálás soha, az igazságtalanul megbántott gyermek nem felejtí azt soha. Oh! én sokszor érteni tudom, miért van az, hogy az elaggott apának hat gyermeke között nem akad istápjá és az elöregedett anyát hét gyermek közül egy se hívja a házához. Mert igazságtalanok voltak a

gyermekükhöz; talán nem mindig, de nagyon sokszor.

Még fontosabb, hogy a végrendeletben igazságos osztályt tegyen az apa. Ha nem akar egyik-másik fia kezébe gyilkot adni: ne szoritson egyet se félre és ne toljon egyet se előre. A rendetlen szeretet ugyan csábítani fog ilyesmire: ezt a szép házamat a kedves kisebbik fiamnak hagyom, az a nem kedvemre való nagyobbik ellehet a tanyán is! De ilyet ne tegyünk. A vér csak vér marad, és egyik gyermeked éppugy az Isten adománya, mint a másik. Ossid hát igazságosan köztük el az Isten egyéb adományait.

Végtére is annyit ma már minden ember tud, hogy a végrendelet nem szentírás. Van rá törvény, hogy az igaztalan végrendeletet egyszerűen félreteszik és osztanak a saját józan eszük szerint. Igen, de kik osztanak? Bárha jó emberek, de mégis idegenek. Hol láthatsz ma olyan embert, ki a munkájáért fizetést nem kíván? Bizony az ilyen igaztalan végrendelet, a míg helyre zökken, elemészti a vagyont egy jó hányadát és megkuritja a gyermekek jussát. Minek az? Másokat hizlaljunk a keservesen megtakarított garaskáinkon, a magunk vére megmegrövidüljön?

A ki végrendeletre gondolja meg, hogy erről az utolsó intézkedéséről az örök Birónak is számot adni tartozik. A mi rossz, a mi bün abból az utolsó intézkedésből fakad, az az ő fejére száll vissza, mert Isten mindenben megkeresi az okot és az okozót, és egyformán

pillant a vétkezőre is meg a rossz alkalom adójára is.

... Alig mulik nap, hogy a posta gyilkosság hírére okot az adott, hogy valakinek a jussát nem akarták kiadni. No hát ti ne tartsátok vissza kedves olvasóim! A más vagyonára ráérezni, még akkor is csun a vétek, ha az a más talán a tulajdon vérünk. Kit mi megillet, azt oda kell adni. Igazad van, hogy némely ifju ember kezében a vagyonnak az a sorsa látszik előre, a mi az oldott viaszé a tűzön: lassan vagy gyorsan, de biz elfüstölög a semmibe, ha folyton fűtenek alája a szenvedélyek, a tobzódás, a czimboráskodás, a részegség, a dologtalanság komisz fájából. De, nézd szívbéli jó barátom, te csak egy ember vagy és az egész világ gondját úgy se vállalhatod, hagyd a dolgot Istenre. Mert még jót se szabad igaztalanul és erőszakosan cselekedni és ha mást a hajánál fogva fogsz a vízbehullástól megmenteni, biz az nem mond neked csupa jó szót, hanem azt is kijelenti, hogy ügyetlen voltál. Így vagyunk a más jussának őrizetével is, akkor t. i. ha a jó szándék viszi az agyunkat.

Am ha talán ezt biztossággal nem is mondhatjuk, ha a szívbe valóban befészkelődött a kapzsiság, a hőrség-természet, akkor jobb a kárnak elejét venni, az igaztalanul bitorolt just szépen kiadni, az eddig okozott kárt szép szerivel megtéríteni és így a biztos veszedelmet mégis kikerülni, mert magára vessen, ki nyitott szemmel és a figyelmeztetés daczára is az árokba hull és nem kelt szájalmat se emberben se Istenben az olyan lélek, kinek minden áron a más része kellett ahhoz, hogy a maga kinesszomját csillapíthassa.

Rendelet a gyülekezési jog dolgában.

— Csevegés. —

A gyülekezési jog a rendezett államok népének egyik legfőbb kincse; a mely nép ezt elkötavetyélni engedi, kiadja ke.éből azt az eszközt, melynek segítségével sorsán most, vagy bármikor változtatni tud.

Hogy a gyülekezési szabadság mekkora kincs, arról sokat tudnának szólni Anglia, az észak-amerikai Egyesült-Államok, Német- és Franciaországok népei, kik mindannyian ennek a joguknak köszönhetik, hogy helyzetükön, mikor az nyomasztó lett, segíteni tudtak.

Nálunk — mint sok egyéb terén az alkotmány-
nak — a gyülekezési jog dolgában valóságos ázsiai állapotok uralkodnak mostanáig.

Mik azok az ázsiai állapotok? Gunyolni akarják

e szóval talán a magyar népet, mely hajdan Ázsiából jött ide a Duna tájára? Akkor ez a kifejezés hogyan kerül a Magyar Néplap szótárába, mely egyike azoknak a lapoknak, kik a magyarság önértetén legnagyobbat építettek az utóbbi évtizedben? Nem, kedves olvasóim, ez nem gunyszó, vagy ha még is az, hát nem oda czéloz, hogy a magyarok Ázsiából valók; hanem arra példáz, hogy Ázsiának némely országában vannak olyan törvények, melyeket megtartani már akkor sem jó, mikor még egészen ujak. Pl. a perzsa sah (császár) egy izben rendeletet adott ki, mely szerint a katonákat testi kínzással illetni nem szabad, ha fegyelmük ellen vétenének, hanem tessék őket *humánus* uton megfenyíteni. Azóta a perzsa katonák fegyelmi büntetésének legkisebbike a halál, mert hát kinozni nem szabad őket, mást meg mit csináljanak velök? tehát *humánusan megölik őket*.

Ezt nevezzük ázsiai állapotnak: mikor az enyhítés, a gyógyítás rosszabb, mint maga a baj.

Igy állunk a gyülekezési jog dolgában is Magyarországon.

Még eddig a hány miniszteri rendelet vagy törvényszerű parancs kelt ebben a tárgyban, mind csak rontott a jogon. Valamennyi csak azt okozta, hogy az utána való állapot rosszabb volt, mint az előbbi. Pedig ez a jog egyike a legszentebbeknek és a legfontosabbaknak; kétszeresen fontos nálunk, a kikre egy idegen uralkodó család, egy ellenszenves szövetséges állam és egy merőben idegen szellemű katonai szervezet sulya nehezedik. És mégis, mi erre a jogunkra olyan kevés figyelmet áldozunk, hogy az lassankint végképpen veszendőbe megyen és nem marad belőle más, mint annak pusztá emléke, hogy hej! apáink még szabadon jártak-keltek és szabadon gyülekeztek. Pedig a mikor a mi ajkunkról ez a sóhaj tör ki, akkorra a szomszéd népek már a Petőfi jóslatát ismétlik: „Élt egy nép a Tisza hátán századokig lomhán, gyáván!”

A szabad gyülekezés korlátozására megint rendelet kelt a belügyminisztériumban. Ki is most a belügyminiszter? Ahá! a Tisza István ur. No, akkor abban a rendeletben nem is lehet egyéb, mint jogfosztás. És valóban az van benne!

Kiadta a rendeletet *titkosan* és intézte valamennyi főispánhoz. De mert néhány képviselő mégis megneszelte azt, az országházban kérdést intéztek Tiszához, mondja meg, mi van abban a rendeletben? Már a mennyire a Tiszák képesek az igazmondásra, annyira megmondta Tisza az igazat: megmondotta, hogy bizony abban a rendeletben van arra parancs, hogy a gyülekezési jogot korlátozni kell; ott, a hol azt a szoczialisták és a nemzetiségek együttesen a nemzet elleni gyűlölet szítására akarják használni, vagy a hol a gyűléseken osztályok ellen akarnak izgatni, a hol a most meglevő törvényes rendben czélzó változásokat akarnak megbeszélni, ott a gyűléseket megakadályozni és megszüntetni akarja és

erre ad parancsot az állami adminisztráció közegeinek. Megmondotta azonban azt is nekik, hogy ezt a legújabb rendeletet a lehető legliberálisabb szellemben kezeljék.

Fel is olvasta a rendeletet a képviselők házában és a nemzet képviselői ott a Házban egyhangulag tudomásul vették azt. Elég kár! Igaz, hogy mire kimentek a friss levegőre, addig felnyitott a szemük és most már a függetlenségek is, a néppártiak is rosszalják az új sütetű rendeletet, de ott a gyűlésen helybenhagyták, mert szó nélkül tudomásul vették.

Nézzük csak, mi van abban a rendeletben?

A gyülekezési jog korlátozása van benne; ez már magában véve is egyike a *legnagyobb rosszaknak*, a mik egy népet érhetnek a kormánya részéről. De az a mód, melylyel a korlátozást is keresztül viszi, még több szóra ad alkalmat.

Divatba jött nálunk, hogy a gyülekezési jogot folytonosan a szociáldemokratákra való tekintetből bírálják el; mintha másféle gyűlést nem kellene tartani Magyarországon, csak szociálist és demokratát. Pedig, mikor a kormány e kérdésben a szociáldemokratákra hivatkozik, tulajdonképpen ravaszkodik. Ő ugyanis azt az egyet nagyon jól tudja, hogy ha a magyar főpapokra, a főurakra és a főzsidókra együttesen rá akar ijeszteni, akkor csak a szociáldemokratákra kell hivatkoznia, mindjárt megijednek azok; mert a világon semmitől sem félnek olyan nagyon, mint a szociálistáktól és a demokratáktól.

Közelednek a választások: senkinek se kell ahhoz annyi sok pénz, mint a miniszterelnöknek, mert hiszen a liberálisok husos fazekában ez egyszer csak az esetben föl valami, ha ő aprít bele. Ehhez kellett ez a rendelet a gyülekezési jog megszorítása tárgyában: ez a rendelet nyitja ki a főpapok, a főurak (mágnások) és a főzsidók pénztárát, hogy abból aranyak hulljanak a kormány választási pénztárába.

Egyébként „éljen a választási kassza!” mondja a sok gyászmagyar; lássuk már most a rendeletet tovább. Divatba jött az is, hogy a gyülekezési jogot mindig azon a tituluson nyirbálják: visszaélnék vele a nemzetiségek. Akár hacsak valaki levágatja a fejét, mert sokszor szenved fejfájásban. No az igaz, ha levágatja, hát az az utolsó fájdalom. Így vagyunk mi is a sok jognyírással. Ha soká nyirják, nem lesz belőle semmi, akkor aztán nem fognak vele a nemzetiségek visszaélni, hanem majd gyülekeznek jog nélkül és fogják gyűlölni a magyart a gyülekezési szabadságuk pusztulásáért is.

És a magyar nemzet zöme, a fajmagyar nép, eltüri, hogy egyszer a szociálisták czimén, másszor a nemzetiségek czimén megnyirják azt a gyülekezési szabadságot, mely tulajdonképpen *az ő joga!* Hasonló ez ahhoz a bátorsághoz, mint mikor a tatár ember felgyújtotta a sátrát, mert egy kutya tévedt belé és ő azt sehogyan sem tudta onnan kicsalni éjszakára.

Igen! ez a gyülekezési jog és szabadság tulajdonképpen a magyar népé; annak lesz rá egyszer égető szüksége, ha majd fordulni fog az idő kereke és a nemzet élére azok az emberek kerülnek, kik nem félnek az önérzetes nép megnyilatkozó akaratától, hanem azt mondják, hogy ők azért állanak az ország élén, hogy megtegyék azt, a mit a nép akar. Hogy pedig a nép mit akar, azt a gyűléseken fogják megtudni.

Ám Tisza rendelete nemcsak a szociálisták és a nemzetiségek ellen irányul, hanem minden ellen, *a mi neki kellemetlen.* Ez a félszeg kormányférfi, ez a zöldike azt képzei, hogy ő Magyarország kormányelnöki székében megőszül és mindent úgy rendez el, mintha sokáig akarna a nyakunkon száradni. Akárcsak a vándorköszvény, bejárja a nemzet testének minden porcikáját és mindenütt okoz egy kis fájdalmat, míg végre aztán megállapodik a szíven és ott olyan nagyot mar a testbe, hogy belepusztul a nemzet.

Azt mondja a rendelet, hogy tilos ott is a gyülekezést hatóságilag támogatni, a hol azon a gyűlésen *osztályok ellen akarnak izgatni.* Ez az a maszlag, melyre már elébb rámutattam, mely a főpapoknak és főuraknak, meg a főzsidóknak van szánva: ime nézzétek méltóságosak! a ti bőrtök védődik itt, mert más osztály ellen én még sohasem hallottam izgatást, mint a papok, az urak és a zsidók ellen. Hogy a gyűléseken valahol a földművesek, a kisiparosok, a kereskedők, a postások, a keresettel bíró nők ellen izgattak volna, azt sehol sem olvastam.

Az izgatás szónak van egy nemesebb értelme is, melyet latin kifejezéssel így határoznak meg: *agitáció.*

Hát mióta szabad rendezett jogállamban az agitációt korlátozni? És kérдем még, mikép máskép lehessen valamit elérni, mint agitáció útján? A mely népnek sikerül megtiltani az agitációt, annak csak két dolog között marad választása: vagy tűr, mint a birka, vagy forradalomba sodródik és ott nem tudja, hol áll meg.

Továbbá azt mondja Tisza, hogy utját kell állani a gyülekezésnek ott is, a hol a most fennálló törvényes rendben kívánnak változtatni. Hogy érti azt a kormányelnök ur, azt nem mondja meg világosan. Ha szóról-szóra érti, akkor legelőbb is az országgyűlést kell szétzavarni, mert a képviselők bizony folyton új és új törvényeket hoznak, már pedig minden új törvény ellenkezik a régivel, mert ha nem ellenkeznek, hát akkor nem kellene újat hozni, a régi is jó volna.

Ha szóról-szóra akarja érteni, akkor fel kell oszlatni a megyei közgyűléseket, mert ott is folyton az állapotok javításán törik az eszüket az urak, már pedig minden újítás arra való, hogy a fennálló törvényes rendben változtasson, tehát a megyegyűlések mint veszedelmesek ezután abban maradjanak.

No, nem kell tul lőni a czélon!

Tisza nem szó szerint akarja használni a rendeletét. Megmondja ezt már magában a rendeletben, a mikor azt mondja az illetékes tisztviselőknek, hogy azt a parancsot a lehető legliberálisabban kezeljék és értelmezzék.

De viszont éppen itt a baj! A miniszter adjon olyan rendeletet, melyet szószerint lehessen értelmezni és alkalmazni. Mert mi régi, pokoli kinos tapasztalatokból ismerjük a magyar közigazgatási tisztviselők önkénykedési hajlamát és nagyon tudjuk, hogy ők ép azon rendeletek alapján basái és gyötrői a népnek, melyeket liberálisan kell értelmezni. Náluk ugyanis a liberális értelmezés annyit jelent, hogy ha urról van szó, akkor minden szabad, de ha parasztról van szó, akkor annak csak egy a felelet: fogd be a szád és dögölj meg!

Egyike a legégetőbb kifogásnak az új rendelet ellen éppen az, hogy tulságos szabad kezet ad a tisztviselőknek. A magyar közigazgatási tisztviselők — szegyenkezve írom le, de igaz — nem érdemelnek ekkora bizalmat. Itt persze nem egyesekről van szó, hanem az összességről és összesen valamennyien bizony nem barátai ők a népnek, annál kevésbé bánnak vele atyailag. Attól tartunk tehát, hogy ez a rendelet is csak szaporítani fogja azokat a sebeket, mikben a nép szenved, mikor helyzetén alkotmányos eszközökkel jobbitani akar.

Még sokat tudnék erről a dolgról szólani, de elhallgatok, mert előnti szívemet a keserűség és olyat találok mondani, a mit jobb elhallgatni . . .

Nem büntetni kell a szociálistákat: tisztelt kormány! *segíteni kell a népen!* Nem szabdosni kell a nép jogát, hanem *enyhíteni kell a szociális bajokat.* Nem a nagy urakat kell megnyugtatni, *hanem a népet!* Igaz, hogy a nagy urak megnyugtatása pénzt jelent: de viszont *a nép megnyugtatása nyugalmat jelent!*

A szociáldemokraták ellen kivételes szigorot alkalmazni, először törvénytelen, másodszor keleti kényelem. Törvénytelen és kár, mert mikor a jogot a szociálisták miatt nyirbálják, tulajdonképpen a magunk kincseit pazarolják, mikre pedig egyszer nagy szükség lesz. Keleti kényelem, tehát bűnös kényelem azért, mert a kormány nem arra van az ország élén, hogy a veszedelem elől az országot futásban vezesse, hanem hogy a veszélyekkel megküzdeni próbáljon. Ha van szociális nyomor, a mint hogy van is, akkor tessék azt enyhíteni; ha van szociális szolgátság, a miképp van is, akkor tessék ott segíteni.

Igaz, hogy a szociáldemokratákat olyan elemek vezetik, kik a népnek nem mindenképpen jó vezetői. Igaz, hogy a szociálisták sokszor olyan dolog ellen is izgatnak, mely pedig hogy meg van, a nép javára van; igaz, hogy a szociálisták jobbra a vallásnak és a hazának is ellenzői. De ezeken az állapotokon nem kivételes szigorral kell segíteni, hanem okos és józan nemzeti politikával, olyan törvényekkel, mik

által a népnek helyzete az országban javul és az élet bajai szünőfélbe jutnak.

De a törvénytelen rendelettel, szabálytalan védekezéssel nem lehet maradandó békét biztosítani, mert minden törvénytelen már magában hordja a boszu csiráit.

A mely kormány csak oly módon tud a lelketlen izgatás ellen védelmet ígérni, hogy ugyanakkor a legszentebb jogokat csorbitja és koboza el, annak a kormánynak a mértéke betellett, mit várjunk tőle?

Ha a hadvezér nem tud seregében másképprendet és fegyelmet tartani, csak úgy, hogy mindennap megtizedelteti a legénységet, akkor a helyét másnak kell átengedni; mert igaz, hogy fegyelmezetlen sereg nem szabad hadba szállani, de az is igaz, hogy a folyton megtizedelt legénységből meg nem lesz kit hadba szállítani. Így vagyunk a törvénytelen védekezéssel is. Ha egyik javunkat csak a másikkal feláldozásával tudjuk megvédeni, akkor mihamarabb oda jutunk, hogy nem lesz mit feláldozni és nem lesz mit megvédeni.

Ez a hosszúra nyúló csevegés különben arra is jó legyen, hogy a Tisza-kormánynak hű tükrét lássátok benne és ha április vagy talán már március havában választás lesz és a kormány pártja kimegyen felétek, hogy mézes-mázos ígéretekkel voksokat kunyoráljon, mondjátok meg neki: elég volt már belőletek! Mi már jóllaktunk veletek, a miképp ti is jóllakhattatok már az ország zsirjából, most engedjétek helyet a kormányzásban a becsületnek, a férfiasságnak, a tiszta erkölcsnek; ti pedig térjétek pihenésre és örüljétek, hogy egyelőre olyan sok mulasztástokat kell helyre hozni sietnünk, miképp nem érünk rá a ti vétkeitek méltó büntetésére. Térjétek nyugovóra, hol — ha ugyan van — csupán a lelkiismeretetek fog marcangolni vádakkal.

Egy nemzet és a haza fogja áldani azt az órát, melyben ezek az emberek letűnnek a cselekvés polczáról.

Az egri várban.

*Porló falak fölött az őszi légben
Látok komor, nagy szálló felleget . . .
Nyugvó hősök lelke s letűnt dicsőség:
Egy sírből visszajáró szellemed!*

*Hol egykor a honáért dobbanó szív
Esküdt: vagy győzelem, vagy hőshalál!
Ott most a gyáva téttenség remegve
S nyakát igába hajtni készen áll.*

*Látom . . . tűz lobban a féltett hazáért
S hull a golyó, a mely a szívedbe fur . . .
Rég volt ez . . . oh, most a magyar hazában
Megalkuvás és talpnyalás az ur.*

*Még fent a légben a dicsőségittat
Sereg robog s ég, föld, lég háborog . . .
Szívemre bú borul, szemembe könny gyűl
Reménytelen jelen: rád gondolok.*

Eger, 1903. decz. 5.

Károlyi Gyula.

Tisza
zott s dél
nál. Mind
azután fő
tert és P
tért Buda

Enne
nitanak a
folhatalm
módon va
gróf pus
térium ez
nál, tehát
is terjesz
hallgatási
azért terj
ellenzéke
ban feltű

A p
dulat elő
a „leker
nem hajl
mányzás
erősök t
— meglá

A b
Azok ab
odahuzna
fél. II. V
boldogula

Nos
nevű buc
azt ujság
magyar p
bérelni e
koronát
virággal
nek Viln
családot.
lássá: mi
hetében.

Ner
Nem a!
terjesztés
országom
tetést me
árthatnár
és hű m
ne adj' I
a Habsbu
a törekvé
juk mag

A k
pest. V.
közép-
az intéz
a kölcs
Ha az
ben bár
kölcsön

POLITIKAI VILÁG.

Tisza Bécsben.

Tisza miniszterelnök szerdán reggel Bécsbe utazott s délelőtt 10 órakor kihallgatáson volt a királynál. Mindössze fél óráig időzött ő felsége szobájában, azután fölkereste Goluchovszky közös külügyminisztert és Pitreich hadügyminisztert. Este már visszatért Budapestre.

Ennek a bécsi utazásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak a kormánypárti lapok. Azt írják, hogy a király fölhatalmazta Tisza Istvánt az obstrukció bármi módon való összetörésére. Persze ez nem igaz. Tisza gróf pusztán mint a felség személye körüli miniszterium ez idő szerinti vezetője jelent meg a királynál, tehát a helyzet orvoslására irányuló terveit nem is terjeszthette elő. Ehhez különben a félórányi kihallgatási idő nem volna elégséges. Ilyen híreket csak azért terjesztenek Tisza István lapjai, hogy a harcoss ellenzékét megfélemlítsék. Pedig ep ellenkezőleg: jobban feltűzelik őket.

A politikai helyzet máskülönbén csakugyan fordulat előtt áll. A miniszterelnök csütörtökön megint a „lelkére“ iparkodott beszélni az ellenzéknek. Ha nem hajlanak szavára és nem szabadítják föl a kormányzás útját, akkor ugymond, kényszerítve lesz az erőszak terére lépni. Hogy valóban megeselekszi-e? — meglátjuk a jövő héten.

Buzavirág a politikában.

A buzavirág az osztrák nagynémetek jelvénye. Azok abczugolják a Habsburgokat és szívvel-lélekkel odahuznak a német uralkodóház: a Hohenzollernek felé. II. Vilmos császár jogara alatt keresik jövőndő boldogulásukat.

Nos hát az elmúlt héten egy Kardhordó Arpád nevű budapesti ember, amolyan „minden lében kanál“, azt ujságolta a képviselőház folyosóján, hogy őt egy magyar politikus — állítólag néppárti — föl akarta bérelni egy buzavirágos tüntetés rendezésére. 2000 koronát ígért neki, ha 500 embert összegyűjt buzavirággal feldiszitve, a kik a várba fölvonulva, éltetnek Vilmos császárt és abczugolnák a Habsburg-családot. Ez a tüntetés azt czélozta volna, hogy Bécs lássa: mire jutott az ország Tisza kormányának első hetében.

Nem mondjuk, hogy Kardhordó Arpád hazudott. Nem a! Elhisszük, hogy őt felkérték ily — pletyka terjesztésére. De bizonyos az, hogy nincs Magyarországon párt, mely ilyen aljas dinasztia-ellenes tüntetést megindítson. Még akkor se, ha ezzel Tiszának árthatnának. A magyar nemzet mindenkor hű volt és hű marad az uralkodóházhoz s ha valamikor — ne adj' Isten — mégis adódnék ok és alkalom, hogy a Habsburgoktól elidegenedjünk, akkor se volna az a törekvésünk, hogy egy másik sváb dinasztiahoz lánczoljuk magunkat, hanem keresnénk és találnánk magyar

uralkodó családot az ország élére. Így a buzavirág-nak nálunk sehogyan sincs talaja a politikában. Ennélfogva nem is kell hogy tisztazzák magukat a meggyanusítottak, — bár Kardhordó elég óvatos volt s nem említett nevet — tüstént belátja mindenki, hogy ez egy balul elsült liberális fogás: egyrészt befejeíteni a küzdő ellenzékét, másrészt úgy tüntetni fel a dolgot Bécsben, hogy Tiszának sikerült egy dinasztia-ellenes mozgalmat csirájában elfojtani.

Kinek-kinek a gusztusa szerint való, hogy milyen fegyverrel küzd. De az a harci módszer, mely Tisza föllépte óta különféle formában megnyilatkozik, nem egyezik össze a tisztesség legelemibb követelményével. Ilyen a buzavirág história is.

A mi kárunk.

Az 1867-iki kiegyezési törvény, melyre mostanában annyi hamis hivatkozás történik a kormánypárt részéről, a hadsereg elhelyezésére vonatkozó rendelkezést magának tartja fenn. Igazság szerint és e törvény alapján ugy kéne lenni, hogy a hadsereg csapatai arányosan legyenek elhelyezve ugy Magyarországon, mint Ausztriában, hogy ne csak a költségekhez járuljunk hozzá a kvóta szerint, hanem hogy ezek a költségek itt nálunk szaporítsák a közjövédelmet, hogy itt költsék el a ránk eső rengeteg pénzt, melybe a csapatok eltartása kerül.

Amdé ha a valóságot tekintjük, keserű csalódás várakozik ránk. Először is azt kell látnunk, hogy a magyar ezredek közül *tizenhat* van elhelyezve Ausztriában — és pedig 13 gyalog- és 3 lovas ezred, — nem számítva ama csapatainkat, melyek Bosznia-Herczegovinában, továbbá Galicziában és Sziléziában fekszenek. Már most azt kérditek, hány osztrák ezred szerencséselteti a magyar földet? Tizenhat talán? Vagy tizenkettő? — tiz? — öt?! . . . Oh nem, kedves olvasó. Csak *egyetlen* egy osztrák lovasezred van Magyarországon. Ilyen paritásnak örvendünk mi, a miért az irott jó törvényt nem tudjuk végrehajtani.

Aztán micsoda nagy pénzbeli veszteségünk támad ebből! Egy gyalogezrednek évi eltartási költsége 873 ezer korona, egy lovas ezredé közel háromszor ennyi! Ez a tömérdek pénz pedig mind Auszriát boldogítja, mert nálunk nincsenek osztrák csapatok, melyek ezt a pénzt itt költenék el a Duna-Tisza mentén. Mennyivel károsodik tehát Magyarország és mennyivel gyarapodik Ausztria, a mi rovásunkra? Könnyű ezt kiszámítani, de nehéz fogcsikorgatás nélkül tőrni. És Tisza István mégis azt akarná, hogy tőrjünk!?

Választási hírek.

Az Eremits Pál halálával megüresedett nagykikindai mandátum kedden került betöltésre. Három jelölt küzdött a választók bizalmáért, u. m. Telescky Kristóf szabadelvűpárti, Zichy Vladimir gróf nemzeti párti és Petrovics Száva szoczialista. Zichy gróf a választás alatt visszalépett a jelöltségtől s így Telescky Kristóf főszozlagbíró lett Nagyikinda országgyűlési

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt

akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, Géza-utca 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczelja azonban, hogy a közép- és kisbirtokon segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módozata minden levonás nélkül keszpenzben fizettetnek ki. A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre barkinek szívesen ad fölvilágosítást.

képviselője, kire 837 szavazatot esett. Zichyre 268-an, a szocialistákra 63-an szavaztak.

A bodajki kerület is megüresedik nemsokára, mivel Baross Károly képviselőt gondnokság alá helyezték. A néppártnak nagy kilátása van a győzelemre. Jelöltje Kétly László doktor, a ki a legutóbbi választásnál csak néhány szavazattal maradt kisebbségben. A 48-asok Mannsdorf Géza bárót öhajjták felléptetni. Csikszeredán is megindultak a választási mozgalmak.

Pichler Győző árván maradt kerületében, Kölesden ifj. Madarász József lép fel a Kossuth-párt programjával.

Utóhang a tapolczai választáshoz.

Egy olvasó írja nekünk a következő sorokat Tapolczáról:

„En mint szemtanú és idevaló polgár mondhatom, hogy a tapolczai választás csak olyan volt, mint a zsidó boltjában az adás-vevés. Handlívásár volt, melyen nagy keletje támadt a számbőrnek. Emlékezetes lesz ez a választás, mert Balatonfüred, Arács, Felsőörs stb. helyen szinte megvették az embereket és különvonaton szállították őket Tapolczára. Az igaz is, hogy ott a becsületes érzésű nép közáporral fogadta a megtántorodott választókat s vagy 15-en megsérültek.“

Ime egy kis kép mutatól, hogy milyen lesz a jövő a Tisza-rendszer alatt. Az általános választásoknak egy előrevetett árnyéka!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A politikai élet új fordulat elé jutott. Perczel elnök újabb erőszaka adta meg erre az indító lökést. Tiszának ez a testi-lelki czimborája ugyanis Lengyel Zoltántól minden ok nélkül megtagadta a házszabályokhoz való hozzászólás jogát, de mivel Lengyel Zoltán az ő igazsága tudatában nem tágitott és két rendreutasítás dacára harmadszor is szót kért, ezért az elnök megint rendreutasította s az ügyet most már a mentelmi bizottsághoz kérte áttétetni. A jobboldali szavazó-masina persze tüstént megszavazta ezt, ámbár a fülsiketítő zajban azt se tudta, hogy mire szavaz?

Ez történt a mult csütörtöki ülés végén. S ebből kiviláglott, hogy Tiszának megint az erőszak terére lépnek. Hát csak lépjenek! A becsületes ellenzék tudni fogja a kötelességét! . . .

A pénteki ülés elején már meg is volt az ítélet a Lengyel Zoltán ügyében. Ugyebár csodálatos ez a liberális sietség, a mikor arról van szó, hogy egy obstruáló ellenzéki képviselőt kell megfenyíteni! Bezzeg a jó törvények nem készülnek ilyen boszorkányos gyorsasággal; azok évekig hevernek elintézetlenül a miniszterek fiókjában.

Szó, a mi szó, Lengyel Zoltánt azért, a miért jogával élni akart és a miért nem akarta tűrni, hogy szájkosarat tegyenek reá, a mentelmi bizottság jegyzőkönyvi megrovásban részesítette s úgy intézkedett, hogy ezt a megrovást Lengyelnek *zilahi* kerületében plakátokon nyilvánosan kihirdessék. Ilyesmi még nem esett meg magyar képviselővel, mióta ez a törvény létezik, melyet mindjárt első ízben is igazságtalanul alkalmaztak.

Az ítélet felolvasása után zárt ülést kellett elrendelni az ellenzék kívánságára, melyen a kormány-párt tüntetőleg nem vett részt. De azért az ellenzék

szónokai, névszerint Szederkényi, Buzáth és Okolicsányi magyar egyenességgel kimondották, hogy a mentelmi bizottság nem járt el igazságosan Lengyel-lel. Okolicsányi úgy vélekedett, hogy Lengyelnek rá sem kell hederíteni ilyen határozatra. A megrovást is hiába teszik közhírré a zilahj kerületben, mert attól még jobban megszeretik a választók Lengyel Zoltánt. Itt gróf Károlyi György, az újdonsült cse-csemő-politikus közbekiáltott:

— Igen, de csak a csizmadiák!

Hanem Okolicsányi hamar rápirított a zöldfülű honatyára: — A gróf urnak jók voltak a csizmadiaszavazatok.

A zár ülésen utolsónak Kaas Ivor emelt szót, kimutatván, hogy Lengyelt alaptalanul ítélték el.

Mikor aztán az ülés megint nyilvános lett, Lengyel Zoltán azt válaszolta az iparosokat fitymáló grófi sarjadéknak, hogy a csizmadiák épp oly becsületes és tisztességes polgára a hazának, mint bárki más.

Gróf Károlyi Gyurikának nincs mit dicsekedni első képviselői szereplésével!

Szombat, 1904. január 23-án.

Kár volt Polónyinak teljes hárc, óra hosszat beszélni, mosakodni, védekezni és a harcosokat piszkálni, mert a sok szóból csak az tűnt ki, hogy neki és a Kossuth-pártnak nincs igazsága.

Egész kormányparti ize volt Polónyi beszédének. De nehogy ezt észrevegyék, (ámbár észrevehette mindenki), a ravasz fiskális úgy intézte a dolgot, hogy kezdetben Pötké ellen hadakozott s a magyar vezényszót követelte. Csakhogy ám egy-kettőre kibujt a szög a zsákból. Az ő szokott modorában támadni kezdte az obstruáló pártokat. A leszerelést helyesnek tartotta, a további harcot kárhóztatta és Tiszát olyan államférfiúnak mutatta be, a ki a katonai reformokat meg fogja valósítani. Közben a neki nem tetsző néppárti és Ugropárti képviselőket személyükben csipkedte, a mit azonban ezek nem hagytak szó nélkül. Annyi találó közbeszólást repítettek Polónyi felé, hogy még a liberális párt is ő rajta mulatott. Szóval Polónyi szónoki sikere ez alkalommal csütörtököt mondott, bár Tisza István azt remélte, hogy az ő titkos fegyvertársa leveri az obstrukciót. Végül Polónyi a Kossuth-párt nevében megismételte a fogadalmat, hogy nem fognak újból obstruálni.

Lengyel Zoltán szünet után a maga ügyét tette szavá s a multból vett esetekkel bizonyította, hogy Apponyi elnöksége idejében nem történhetett volna meg, a mi vele most megtörtént. Hát erre a beszédre Tisza István az ő pökhendi modorában csak azt mondta, hogy „zagyvalékra“ nincs felelete. Persze, ezért a gorombáskodásért nem utasította rendre az elnök. Mert a rendreutasítás mintha csak az ellenzék számára volna föltalálva.

Zichy Aladár gróf érdekes interpellációja az ülés végére maradt. Azt kérde a néppárt e jeles tagja a miniszterelnöktől, hogy hát hogyan is hangzik a népgyűlésekre vonatkozó rendelete?

Tisza István elmondotta, hogy a rendelet nem korlátozza a gyülekezési jogot, csak azt *liberális értelemben* körülírja. (Erre nézve olvasd el, kedves előfizető, a mai lapunk „csevegését“). Egyébként a rendelet főleg a szocialisták ellen irányul s a népgyűléseket csak ott tiltja be, a hol a közbiztonság és az állami rend szempontjából szükséges. — Zichy gróf egyelőre megnyugodott ebben a válaszban.

Hétfő, 1904. január 25-én.

Rég nem hallott szónok kezdte meg e napon az ujonczmegajánlás vitáját. Molnár János apátkanonok az illető, a kit súlyos betegsége több mint egy esztendőn át meggátolt a politikai tevékenységében. De ma végre megint megszólalt, a minek bizonyára nem örül a kormánypárti tuloldal. Molnár János mindig kiméletlen ostorozója volt a husosfazék lovagjainak s ma sem volt kiméletes azzal a kormányval szemben, mely nem tud érvényt szerezni törvényes jogainknak. Az érdekes felszólalást így fejezte be Molnár kanonok: Ha azt kérdik tőlem, elfogadom-e a javaslatot, azt felelem, a mit Pitreich mondott a mi követelésünkre, hogy *niemals!* (soha!)

Bedőházy János is beállt a harczolók sorába. Eddig Kossuthista volt, de szégyelvén a leszerelést, a mult hét folyamán (Lengyel Zoltánnal együtt) fakép-nél hagyta Kossuth Ferencz táborát. Sok igazat beszélt a javaslat ellen. Majd a kilépésének adta okát, mely az, hogy nem fér össze lelkiismeretével egy ellenzéki pártnak a tagja lenni, mely némán türi az osztrák galádságokat. Azzal végezte, hogy: ha nincs vívmány, nincs ujoncz!

Zboray Miklós néppártin volt eztán a sor, ki ugyancsak ügyes oldalvágásokat mért Kossuthékra. Megcsufolta a híres szájhősökét, kik fölizgatták a népet, azután minden ok nélkül cserben hagyták az igaz ügyet. Különösen Polónyit tette guny tárgyává, ezt a vén politikai komédiást, a ki a képviselőket beletüzelte a harczba, most pedig utálatosan támadja — a harczolókat... Zboray ezen felszólalása után, melylyel az ülés véget ért, senki se számita Polónyit az igazlelkű, őszinte politikusok közé.

Kedd, 1904. január 26.

Alig hogy Kovács Pál belekezdett beszédébe, melylyel a napirenden levő ujonczjavaslatot bírálta, Sándor-Schlezinger Pál uram, ez a jól ismert bórzezsídó és lipótvárosi képviselő azt kiáltotta a néppárti padok felé, hogy Kaas Ivor megbolondult. Ez ugyan magában véve csekélység, már, t. i. abból a szempontból, hogy „kutyaugatás nem hatol az égbe“, de fölemlítjük már azért is, mert mindenki meghalotta, csak az — elnök nem. Perczel fülei úgy látszik csak az ellenzéki padokig nyulnak. Sokáig kellett a baloldaliaknak méltatlankodni, míg az elnök végre nagy kegyesen rendretesítette Schlezingert öhrt.

Erdekes volt Smialovszky Valér határozati javaslata, melyet a kilépett Apponyisták nevében nyújtott be s melyben a következőket ajánlja: Az ujoncz-törvényjavaslat tárgyalásának fölfüggesztésével, az összes pártok tagjaiból alakult bizottságot küldjenek ki s ez bizonyos idő alatt egyezzen meg a békekötésre nézve. Figyelemre méltó dolog, hogy ezt a javaslatot a kormánypárt hüvösen fogadta, és maga a Kossuthpárt sem lelkesedett érte. Ellenben a néppárt és Ugronék helyeselték.

Szerda, 1904. január 27-én.

A képviselő urak kényelmesek. A 10 órára hirdetett ülésekre rendszerint 11 órakor jelennek meg. Ezt tudva, Perczel elnök szokás ellenére pont 10-kor megnyitotta az ülést. Arra számított, hogy az obstruálók még nem lesznek jelen s így az ő távollétükben berekeszthetik a vitát, sőt meg is szavazhatják az ujonczjavaslatot.

Azonban rosszul számítottak, mert Ugron Gábor, Szederkényi és Lovászy helyén volt s ezek mindjárt elhúzták a vitát, addig, míg elvtársaik nagyobb számban össze nem gyülekeztek.

Egyébként jellemzi azt a szerdai ülést, hogy a szabadelvűpárt a Smialovszky indítványát, mely a parlamenti béke megteremtésére irányul, elvetette, sőt azt is ellenezte, hogy a napirendre tűzessék. E szerint a kormánypártnak nem kell béke, csak harcz. Ám lássa!

Kiemelkedő volt Ugron beszéde, ki főképp a katonai igazságügygyel foglalkozott s fölvetette az ostromállapot kérdését. Ha háboruba keverednénk, ostromállapotba kerülne az ország, s ekkor az elavult katonai törvények uralkodnának polgárokon is. Deák Ferencz valamikor készített egy törvényjavaslatot az ostromállapot ügyében, melyről azonban megfeledkezett a világ. Ezért ma Ugron újra beadta Deák Ferencz határozati javaslatát.

Csütörtök, 1904. január 28.

A miniszterelnök hazatérve Bécsből, elmondotta a mai ülésen azt a beszédét, melyről már napokkal előbb hirdették, hogy a kiméletlen harcz bejelentése lesz. Nos, Tisza nem jelentette be a kiméletlen harczot. Ugy látszik, nem talált barátságos fogadtatásra Bécsben és biztatni se igen biztathatták, hogy „erős“ öklöt mutasson a nemzetnek. Nagyon is mérsékelt hangon emlegette, hogy az ő feladatához a király már előne hozzájárult, s csak akkor fog a végső eszközkhöz nyulni, ha már minden mást megpróbált. Azután bejelentette, hogy a delegáció február 3-án kezdődik s attól tartva 2—3 hétig szünetelni fog az országgyűlés. De addig is szeretné letárgyalatni az ujonczjavaslatot, mert ha nem, akkor a delegáció után megmutatja elszántságát.

Ez volt Tisza István „nagy“ beszéde. Azonban később másodszer is felszólalt és pedig Eötvös Károly szavaira, a ki hibáztatta, hogy Tisza nem indított béketárgyalásokat Ugronékkal és a néppárttal. Nos hát a miniszterelnök második felszólalásában késznek nyilatkozott arra, hogy a béke érdekében tárgyalásokat kezdjen az obstruálókkkal. A kibontakozás reménye ilyenformán megkezdődött.

A napirenden levő javaslat ellen felszólalt még Szluha István és Lengyel Zoltán.

**Legjobb magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve**

Stowasser J.

Cs. és kir. udvari hangszergyár,
a cs. és kir. kőműves és m. kir. hon-
véd hadserög egységén szállításra

**BUDAPEST, H. ker.,
Lánczid-utca 8. szám.**

• Első kézből legjobban vásárol •

**Legnagyobb választék az
összes hangszerekben.**

hegedők, gordonkák, bőgők,
fuvolák, trombiták, czimbal-
mok, saját találmányu táro-
gatók 30 forint-tól fölfelé.

Harmonikák legjobb, elpusz-
títhatatlan han-
gokkal, különlegesség acélhangu
zenekari harmonikákban; saját
minták.

Teljes zenekar * felszerelése *

előnyös feltételek mellett
a legjutányosabb árban
szállítatik.

Képes árjegyzék a) hangszerek-
ről, b) harmonikákról, ugyszin-
tén harmóniumokról ingyen és
bérmentve; csak megnevezendő
előfő hangszerrel kívántatik.

TÁRCZA.

János, az ő fiuk.

Igen, a fiuk a János, nagy ur lett és gazdag, nagyon gazdag. Gyakran kimennek hozzá, de csak ha előzőleg ír nekik. Nem akarják háborgatni, hiszen annyi a dolga... De ő jó gyermek; tudja, hogy szülei kissé szégyenlik magukat a szép szobákban és nem jönnek hivatlanul. De János olyan jó! Ir nekik, hogy csak látogassák meg ismét. Ha azután eljönnek, nagy az öröme. Az ily látogatás János fiukhoz azután az öregeknek sok előkészületbe és meggondolásba kerül.

— Anyjuk! felöltöm a fekete kabátot, — mondja az apa. — Aztán tisztára ki legyen kefélve! Ugy-e, hogy kalapom már nem elég szép?

— Erigy, — mondja az anya. — Ugyis leteszed az előszobában.

— De a csizmáim nagyok, ugy-e anyjuk?

— Erigy, erigy, öreg, spádét akarsz játszani?

— Azt nem, anyjuk... De tudod az a felsőbőr, a felsőbőr, nézd csak itt már meg is van repedve.

— Még elég jó! Csak szépen ki legyen fényezve.

Az embert ilyenformán anyjukom megnyugtattja, de saját öltözékénél még nagyobb gondjai támadnak.

Jánosnak van egy fiatal felesége; ez csak selymes ruhákban jár, és minden olyan előkelő rajta. Persze teheti. Nos igen, de ő mint a János anyja csak nem különbözhetik ennyire tőle! Egy fodrocska a főkötőjére jól odaillesik, de ki tudja? A mostani embereknek egészen más divatjuk van. És a fekete ruha nem új már — Istenem, hogy elmulik az idő! most a János már olyan nagy fiu, s mikor új volt az öltöny, éppen akkor járt a gyerek realiskokába. Ma már mérnök! Mérnök és igazgatója egy nagy gyárnak. S nagyon jól megy sora! Mert tanították. Az apja sokat áldozott reá s a János is jó volt. Szorgalmasan tanult, sőt még másokat is tanított. S mérnök lett! Igen, Jánosnak eszes feje van, mondta mindig az apja. De igazgató! Az aztán valami! Kevesen juthatnak ilyen hivatalhoz! S oly fiatalon. Igen, mert a gyermeknek jónak kell lennie, Istent szem előtt tartania és a jövőre gondolnia. És a szülőket tisztelnie! Ez hoz áldást. — Igen kedves Jánosom — ugy-e még szereted egy kissé anyádat? Öreg anyóka vagyok immár, de azért... és ugy-e nem nézed a ruhát? A te feleséged egy ravasz, — nagyon ravasz teremtés ám. Azt hiszem, ez az első pillantásra mindent kitud. Különböben is jól tudja, hogy mi nem tehetjük... Azért ugyan mindig barátságos volt még hozzánk, a mint illik is. „Majd megy apjuk”, mondja, csak nem kell aggódní. A János, jól tudod, rég nem figyel az ilyesmire. — Teringettét, de kipödörte ma a bajuszod, derek harcziás kinézésed van — akárcsak egy huszárnak! Persze, ha még nem volnál ősz. No hadd — most menjünk öreg! És így karöltve mennek János fiukhoz. A anya a másik karján egy kosarat visz, mert másképp ments Isten! nem is szabad menniök. Mert a János akkor biz' haragos lenne! A kosár mindig szinig van rakva, mikor visszafelé jönnek. Hus, füstölthus, — apa nagyon szereti — liszt és dara, kása a javából, igen, no meg kávé és cukor, egy font zsír, és legalul a kosárban egy vadonatúj tizforintos! Igen, éppen így. Az apa kap belőle egy

forintot dohányra. És a kosár oly nehéz, hogy alig vihető, de a cselédnek kell azt a lóvasutig vinni, mivelhogy haza azon utaznak, János erre külön adja mindig a pénzt. Kedves hozzájuk, ha látogatóba vannak nála. Tulajdonképpen minden ötujjhosszat ír nekik, hogy ismét mutassák magukat. És akkor lehet nála bármily nagy ur, azért az apa mégis csak a legelső a háznál. Legyen bár százszor is egy szegény nyugdíjas, havi pár forintjával, ellenben amaz Isten tudja mily nagy állat. Azért János az apját mégis sokkal, barátságosabban fogadja, mint bárki mást. És a menyé is, az is már nagyon figyelmes. Minden születés és névnapon, legyen az apác vagy anyáé, eljönnek mindketten és üdvözlök. A menyé kézi munkát is hoz. Igenis, a közelmúltban 6 zsebkendőt hozott apának remekül himezve. Gyermekek még nincs. Azonban majd lesz — igen. Jánosnak minden lesz ezen a világon. Több gyermeke lesz mint szüleinek! Hatan lennének, ha életben maradtak volna! Csak János maradt meg. Ezért ő egész örömeük, és büszkeségük.

Ha Jánostól jövet a lóvonaton ülnek, mindig oly vigák és jókedvűek. Az anyának az ölében van a nehéz kosara és ő folyton cseveg, mily szépen rendezkedett be János. A terem, a butorzat és az ebédlőszoba! „Megnézted megint azt a nagyszerű tükröt, apjuk, és a függönyöket és a szép szőnyeget? Remek! Az aztán sok pénzbe kerülhet, azt hiszem ki se számíthatnánk! Igen, de a Jánosnak van! És az a sok cseléd! Az apa örömtelten hallgatja e csevegést és csak a fejével bolingat. Tulajdonképpen arra a jó borra gondol, melyet fiánál, a Jánosnál ivott és a finom szivarokra. Füle mögé még egy virszinia szivart dugott, melyet otthon vacsora után fog elfüstpötlöni...

Boldogan térnek haza és ezerszer hálát adnak a jó Istennek, hogy — János az ő fiuk...

UJDONSÁGOK.

Egy tudós Jézustársasági atya kitüntetése. Más országban ha élne, már régóta világhírnek örvendene az oly nagytudományu férfin, a minő *Fényi Gyula* Jézustársasági atya, a kalocsai csillagvizsgáló intézet vezetője. Nálunk a tudományos körök alig veszik észre, mert — katolikus pap. Most azonban hazánkban is szárnyára kapta nevét a hir. Tudományos munkássága elismerésül ugyanis tagjai sorába iktatta *Fényi Gyulát* a délamerikai Urugvay köztársaság tudományos akadémiája. Délamerikában tehát jobbar méltányolják egy magyar tudós munkásságát, mint a hazában. Ez jellemző!

Elhunyt képviselők. Csikszeredán e hó 25-én váratlanul meghalt *Molnár József* szabadelvűpárti országgyűlési képviselő. Azelőtt függetlenségi volt, de 1901-ben átcsapott a liberális táborba. 55 évet élt. — *Pichler Győző*, a kölesdi kerület Kossuth-párti országgyűlési képviselője szerdán reggel hirtelen meghalt Bécsben, a hová aznap utazott föl orvosoltatása végett. Már régen hordozta magában a halálos veszedelem csiráját (hátgerinczsorvadás kinozta), de halála hirtelen mégis váratlanul jött, mert hétfőn még fölszólalt a véderő bizottságban és még kedden is ott járt a képviselőház folyosóján. Holttestét a függetlenségi párt Budapestre hozatta és itt diszesen eltemettette.

Földáldozta magát az anyjáért. Szabó László pátkai földmives Valami örökösödési pör miatt folytonos viszálykodásban állott anyósával. Pörpatvar támadt közöttük, miközben Szabó László annyira dühbe jött, hogy előrántotta zsebkését s azzal anyósára akart rohanni. Az elkecseregetett vitának tanuja volt Szabó sógornője, a husz éves

Zaka Mária, a ki, midőn látta, hogy édesanyja komoly veszedelemben forog, elébe vetette magát sógorának s halálos félelmében rákiáltott: „Engem öl, meg ne bánts az anyámat! . . .” A dühös ember ellökte magától a leányt, a ki azonban újra odaugrott édesanyja elé s tes-

Farkasok garázdálkodása. Erdély és Magyarország több részeiből jelentik, hogy a farkasok igen sok helyen falkákba összeverődve megkezdették téli garázdálkodásikat. Itt a teletében lévő juhnyájához törnek be és visznek iszonyatos pusztítást véghez a juhállományban. Ott

Készül a bál ruhá!

tével védelmezte. Szabó erre késével többször nyakszirten szurta sógornőjét, a ki szörnyet halt. A vérengző ember ekkor menekülni akart, de a szomszédok elfogták s átadták a csendőröknek, a kik már bekisérték a székesfejérvári ügyészség fogházába. Már szánja tettét, de hiába!

embereket támadnak meg az országutakon és rettegetik az arra járó-kelőket, míg más helyeken fényes nappal baromfiakat ragadnak el és azokkal enyhítik telhetetlen éhségüket. A napokban a torozkói havasokban és a matkói pusztán szaggattak egy-egy asszonyt darabokra.

A törvény bár tiltja a párbajozást, mindamellett az elmúlt héten megint két olyan párbaj ment végbe Bpsten, melyben országgyűlési képviselők iparkodtak embertársukat összekaszabolni. Még a párbajsegédek is törvényhozók voltak, sőt az egyik párbajhős államtitkára a honvédelmi minisztériumnak. Kacagnunk kellene, ha nem volna a dolog oly — siralmas!

Néha a köszív is meglágyul. És néha a végrehajtó is könyörületes. Mint pl. Besztercén, a hol minap árverést tüztek ki egy kisbirtok ellen, melynek négy testvér volt a tulajdona. Merza János végrehajtó az árverésen észrevette, hogy a zsidó „árverési hiénák” összegyűlekeztek s potom pénzért akarnak a birtok tulajdonába jutni, miáltal a 4 családos testvér földönfutóvá lett volna. Merza megkérdezte az egyik testvért, hogy miért nem vesznek részt az árverésen, mire azt a feleletet kapta, hogy nincs pénzüik. A jószívű végrehajtó erre a saját zsebéből kölcsönzött nekik 200 koronát s így lehetségessé tette nekik, hogy a birtokot méltányos árért megtarthassák. A végrehajtó jószívűsége nélkül az árverésnek az lett volna a következménye. — hogy a testvérek Amerikába vándoroltak volna.

A fadöntés veszedelme. Téli időben, az erdős vidékeken, a nép főkereseti forrása az erdei favágás. Bár a nép kellő tudatában van annak, hogy a fadöntőgetés mily veszélylyel jár, még sem eléggé óvatos. A halálos kimenetelű favágások ilyenkor ugyszólván mindennaposak. Sikátorról írják, hogy Malasits Pál ottani lakost leütötte a rédei erdőn egy kidöntött fa. A szerencsétlen azonnal meghalt.

Befagyott vonatok. Rettentő hidegek járnak Amerikában. Például Watertown város mellett e hét elején négy vonat nyílt pályán a sínekre fagyott s a rajtuk levő 250 utas egy álló napig kénytelen volt a szabadban vesztegelni. Természetesen igen sokat szenvedtek az éhség és a hideg miatt. A hó itten 20 méter magasságban borította a földet.

Légberöpült táncosok. Az amerikai Keasby város magyarjai nem győzték bevárni a farsangot s már január 3-án nagyszabású bált rendeztek. Ez a Szent József-egyesület bálya volt. Mintegy 800-an mulattak a hajnali órákig, a mikor is sokan hazamentek. De a telhetetlenek közül vagy 200-an visszamaradtak és tovább ugráltak a zene hangjai mellett. Egyszerre csak eddig ismeretlen okból nagy robbanás történt s a féktelenül mulatozó honfitársaink a levegőbe repültek. 21-en rögtön halált szenvedtek és több mint százan nyögnek mostanában a kórházak ágyain. Van egy kis tanulság is e szörnyű katasztrófában.

Furesa bíróválasztás. Borkia biharmegyei községben múlt vasárnap a szociálisták népbolondító gyűlést tartottak. Gyűlés után Duty Ambrus bírót fölszólították, hogy a község pénzéről azonnal számoljon be, a mit a bíró meg is tett. Elszámolás után elszedték a község pecsétjét és új bírót választottak. De persze ez az erőszakosság nem marad annyiban, mert a főszolgabíró már is megindította a vizsgálatot ez ügyben.

Játék a halállal. Nagy-Léghen, az urasági majorban szerencsétlen eset történt a minap. A béresasszonyok mostak s e közben egyik asszony tréfából azt mondta egy vízihordó legénynek: „Szeretnék meghalni.” A legény erre lekapta a falról az urasági inas puskáját s ráfogta

az asszonyra. No most mindjárt meg fogsz halni, — szölt és megnyomta a ravaszt, mert azt hitte, hogy a puskának nincs magja. A fegyver azonban eldördült s a nyolcz gyermekes asszony halva rogyott össze. Ilyen rossz tréfa ellen nem győzünk szót emelni!

Ó Fensége Rohan József herceg azt írja a hírneves Feller-féle Elsa Fluidról, hogy ezen kitünőszer meglepő hatása minden várakozást felülmul, valamint hogy neki is igazán kiváló szolgálatokat tett, miért is mint nélkülözhetetlen háziszert a legmelegebben ajánlja. A Feller-féle Elsa-Fluid mint most már mindenfelé tudják, gyorsan és biztosan segít a legtöbb betegségnél, mint pl. szurás, szaggatás, csontfájdalmak, esuz, köszvény, influenza, láz, gyulladás, kiütések, szemfájás, gyöngült látóképesség, étvágytalanság, savanyu felbőfőzés, ege-tési sebek, fagyások stb. ellen, már néhányszori bedörzsölés után erősödnek és gyógyulnak a beteg testrészek. 12 üveget vagy 8 duplaüveget 5 koronáért küld bérmentve az egyedüli készítő Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 18 szám (Zágrábmegye). Óvakodjunk mindenféle értéktelen olykor hasonlóan nevezett utánzatoktól és senki se mulasszon el ezen kipróbált háziszerral kísérletet tenni.

Az állami egyenes adókról.

3. A kereseti adó.

Kereseti adó alá tartozik minden olyan kereset vagy jövedelem, mely kézi munkából, ipar- és kereskedelmi üzletből, értelmi vagy bármi más haszonhajtó foglalkozásból és üzletből, végre a föld-, ház- és tőkekamatadónál tekintetbe nem vett személyek keresetéből származik. *Négy osztálya van* s az adó a családfőre s a 16 évet betöltött családtagokra külön vettetik ki, ha ezek vele rokonságban állnak, közös háztartásban élnek és külön önálló keresetet nem üznek. A családtag kereseti adóját, a családfő fizeti.

Ha a családfőnek különböző adó kulcs alá eső keresete van, családtagjait *csak egyszer* és pedig azzal az adótétellel lehet megróni, mely a családfő *főkeresetének* felel meg.

Ha az adókötelesnek különböző foglalkozásból eredő többféle keresete van, mindegyik keresete után külön tartozik kereseti adót fizetni.

A kereseti adó I. osztálya.

A kereseti adó első osztályába tartoznak 1., a mezőgazdasági, ipari, gyári és kereskedelmi üzletekben és vállalatokban *cseléd minőségben alkalmazott egyének*; 2., az ugyanott alkalmazott *segédek és segédmunkások*, ha 80 koronánál több havi díjt nem huznak vagy ha darabszámra nem dolgoznak; 3. *segéd nélkül dolgozó önálló kézműiparosok*; 4. kis és nagy községekben segédekkel dolgozó kézműiparosok; 5., az állandó üzlethely nélkül működő *házalók*; 6., a napidíjasok.

A kereseti adó I. osztályába nem tartoznak: 1. a kik életük 16-ik évét még be nem töltötték; 2. *katonák* tényleges szolgálati idejük alatt; a közbiztonsági örök s ezek özvegyei a kegydíjra nézve; 3. a *keresetképtelenek* a közsegítésre vagy alamizsnára szoruló, a fogságban levők, a napszámosok.

Ha a családfő nő, a rendes adótételnek csak a felét fizeti. Cselédek és gyári munkások adóját a szolgálatadó fizeti, azonban bérükből ezt levonhatja.

Az adómentességet a *pénzügyigazgatóság* állapítja meg, a melynek elutasító határozatát a *közigazgatási bizottsághoz* lehet föllebbezni.

I. osztályu kereseti adó fejében
fizetnek :

	Egyeb helyeken			
	kor.	kor.	kor.	kor.
1. A mezőgazdasági és a gyárakban, kereskedelmi és iparüzletekben és vállalatokban cselédként alkalmazott egyének:				
a családfő	4	4	4	2
a családtag	2	2	2	1.20
2. A házi cselédek:				
a családfő és férfi cseléd	8	7	5	4
a nőcseléd	4	4	3.20	2
a családtag	2.40	2	1.60	1.20
3. A gyárakban, kereskedelmi és iparüzletekben és vállalatokban alkalmazott segédek és segéd munkások, ha 80 kor.-nál több havi díjat nem huznak vagy ha darabszámra dolgoznak:				
a családfő	10	9	8	6
a családtag	2.40	2	1.60	1.20
4. A segédek nélkül dolgozó önálló kézműiparosok:				
a családfő	10-24	8-20	8-16	6-12
a családtag	2.40	2	1.60	1.20
5. Kis- és nagyköz- ségekben segéd nélkül dolgozó kézműiparosok:				
családfő 10-24k.				
családtag 2., azonkívül mindenik segéd után 4-8 kor.				
6. Napidíjasok, évi vagy havi állandó fizetést nem huzó írások felügyelők stb.	4-12	4-10	4-8	4-6

A kereseti adó II. osztálya.

A kereseti adó második osztályába tartoznak: a föld- és házbirtokosok, a volt határörvidéken a házközösségek fejei és azok, a kik tőkekamat- és járadék- adóval vannak megróva. A II. osztályu kereseti adó alól — kivéve a volt határörvidéki házközösség azon fejei, kiknek a föld- és házosztályadójuk a 10 koronát meg nem haladja — *adómentességnek helye nincs.*

Tehát a napszámosok és kézműiparosok is fizetnek, ha házzal vagy földdel bírnak.

A kereseti adó II. osztályába tartozók fizetnek a reájuk a megelőző évben abban a községben, hol az általános összeírás szerint rendes lakásukat tart-

ják, kivetett összes egyenes adók összege alapján: 4 koronát, ha az adóalap (az összes egyenes adók) 100 koronánál nem nagyobb; 6 koronát, ha az adóalap 100 koronát; 8 koronát, ha az adóalap 200 koronát meghalad. A családtagok után: 2-2 koronát, ha a családfő a megelőző évben 80 koronánál több egyenes adót nem fizetett és 4-4 koronát, ha a családfő 80 koronánál többet fizetett.

A II. oszt. ker. adó alapjához a megelőző évben kivetett II. ker. adó és fegyveradó, valamint az adóköteles eselédjéért fizetett I. oszt. ker. adó hozzá nem számítható.

A kereseti adó III. és IV. osztályai már nem igen érdeklí olvasóinkat, azokkal tehát nem is foglalkozunk bővebben. Csak annyit jegyzünk meg, hogy a gyárosok, haszonbérlet, tanítók, lelkészek stb. a III. osztályba tartoznak.

Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk.)

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, sziv. vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegver és borbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 15 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. Kovács J. egyetemi orvosnak (Hemopatia) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

Rendelés naponta 9-1. és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Népek és nemzetek.

A háboru veszedelme mulófélben!

Csak örülnünk kell annak a hírek, hogy Oroszország és Japán között a háboru valószínűen nem fog kitörni. Elvégre okosabb is és keresztény szempontból emberségesebb is, hogy a fölösleges vérontás elkerülésével, békés uton egyezzenek meg a viszálykodó országok.

A messzi keletről érkező hírek napról-napra jobban megerősítik ezt a megnyugtató föltevést. De azért még jó soká fog tartani, míg Oroszország és Japán megegyezésre jut. Hát csak alkudozzanak és tárgyaljanak egymást közt akár egy álló esztendeig, minket ez kevésbé érdekel. Az a fő, hogy a kilátásba helyezett háboru réme tűnőfélben van.

Londoni nyomor.

A világ legnagyobb városa az angol főváros: London s a nyomor is ott van a legnagyobb mértékben elterjedve. Pontos adatok szólnak arról, hogy az összes lakosságnak mintegy 29 százaléka (tehát minden száz emberből 29 ember) teljesen szegény a szó igazi értelmében. Innen van az, hogy rendkívül elszaporodtak a koldusok, a kik immár szervezett testületet alkotnak s ugy szólván iparszerűleg üzik a koldulást, Némelyiknek olyan jól beüt ez az ipar, hogy tekintélyes vagyont gyűjt az alamizna fillérek-

ből. Még lapjuk is van, a „Koldusok Lapja”. Ez a lap közli az itteni adatokat, mely szerint első osztályu koldus van 8250 és másodosztályu 13.072 ebben a rengeteg világvárosban. Azonban óriási a számuk ama koldusoknak, kiknek nyomoruságos a keresete s a kik közül több ezren vesznek éhen évenként. A londoni fénynek ilyen ijesztő sötét az árnya!

Egy város pusztulása.

Aleszund nevű norvégiai városban elmúlt szombaton tűz támadt, mely nagy sebessen ugyszólván az egész várost elpusztította. Tizenkétezer ember hajléktalanná lett. Három ember a tűzbeveszett. Leégett a templom, a gimnázium, a két gyógyszertár és a postaépület is. A kár több millió koronára rug. Egész Norvégiában megindult a gyűjtés a szerencsétlenek fölsegitésére.

Talánymegfejtés.

Január 16-iki (3-ik) számunkban közölt találos kérdésünk megfejtése:

Koporsó.

Helyesen megfejtettek: Sándor Zsigmond, Pégi József, Behojnik Mihály, Kiss I. József leánya Erzsébet, Vonhaz István, Gonda János, Nemeth János, Kallner József, Bucseter József, Bartal Miklós, Szécsényi Magdolna, Veninger Gyula, Sarvay Dezső, Som Antal, Ruzsás Mariska, Takács János, Zabradi Marton, Czuprak András, Tóth Istvánné, Aczél Péter, Ivanovits Katiánka és Margit, Bauerfeind Teréz, Savanyu József, Florian Bertalan, Fok Mariska, Bott János Péter fia, Kis János, *Dosai Molnár Lajos*, Horváth Imre, Schedl Antonia és Anna, Köszörüs József, Szép Gábor, Czigány János, ifju Egyed József, Farkas János, Pankovits János, Dukai Mátyás, David József, özv. . . dam Jakabné, Nevezanszky István és József, ifj. Pecsényiczky Mihály, Fejes István, Bakos András, Dombos János, Varga Pál, Koszonits Tamás, Cseh János, Stefanek János, Panyik Boldizsár, Kelle János, Jung János, *Sanp Imréné*, Pete József, Fonyat János, Halász Károly, Horváth József, Detrich Kálmán, ifj. Perzsely Pál alsó, ifju Nemeth György, Erni Lőrincz, ifj. Füzy Pál, Gyenes Gyula, Durkoth István, Molnár Anna, Farkas Gyula, Sándor Jánosné Sill Maria, Buday István, Pálfi János, Macskás László, Agoston István, Kukovác Ferencz, Meicher István, Sándor István, Nagy Juliska, Néma Kolos, Kratochwilla Béla, Kari András, id. Szabo János, Szekeres József és öreg Kis Mihály, Kovács József, Fialka István, Kozári János, Skellesz János, ifj. Benkő Lajos, Zambó József, Pásztor József, Bognár József, Gróf Istvánné, Koráb Imre, Schneider Gyula, Sőregi Margit, Csizmadia Imre, ifj. Sándor Ferencz, Gyurgyovits József, Zupane György, Horváth József, Szabo György, Tobak Marton, Ripli György, Mocz Ferencz, Nagy Sándor, Dvorszky György, Schenek János, Hajba József, Csalla Elek, Molnár Rezső, Hegedüs Albert, Jandó József, Mátyán József, ifj. Hrabóczki Agost, Balaskó János, Keckes Mihály, Szita Ferencz, Molnár János, Heny István, Toth Mihály fia, György, Bella Sándor, Papp Ferencz, Battiszkó Peter, Mihály József, Vörös Rudolf, Horváth Pál, Vincez Matyas, Mayer János, Légrády János, ifj. Gömöri József, Horváth Imre, Höffler Rozina, Szilasy István, Csokonyay Agapit, Magori Béla Koday Lajos, Pozer Gy. Csizsár József, és Gaspár, Baumann Antal, Thezarovich Ernő, Goloub István, Vukovics Mihály, Kocsis József, Steindl Jusztí, Csepela Béla, Hajzer József, Högye József, Nemeth Juli, Wirth János, Nemeth György, Benesik József, Ilk Gábor, Pap József, Czay Mariska, Korózs István, *Szikra György*, Horváth András, Polonkay Bálint, Halász József, Pap Margit, Gánes István, Szücs József, id. Fogd István, Papp Treszka, Papp Elek, Kolencik Andras, B. Szepsy Béla, özv. Quidenus Gyulané, Redőcs Sándor, Nemeth József, Mészáros Ferencz, Kazányi Francziska, Szlavikovics Ferencz, Benz József.

A megfejtők nagy számára való tekintettel három ajándék könyvet sorsoltunk ki. A nyertesek *Szikra György* (Mareziali), *Dosai-Molnár Lajos* Végegyháza és *Sanp Imréné* (Garany), kiknek már elküldöttük a jutalomkönyveket.

MAGYAR GAZDA.

A gazdák új veszedelme.

A határidőüzlet ellen sok volt a panasz; az őrlési forgalmat meg is szüntették, mert rontotta a gabonaárakat. De mindezeknél veszedelmesebb csapás fenyegeti a gazdákat, első sorban azokat, a kik a budapesti piacra szállítják a gabonájukat; de fenyegeti a többi is, mert a budapesti piac után indul a vidék is, a legszűkebb helyi fogyasztást leszámítva.

Kereskedői körökben elterjedt hírek szerint ugyanis amerikai puccs fenyegeti a magyar gazdákat. A budapesti malmokat egy kézben akarják egyesíteni a tőzsdei nagymberek, élükön a nemrég királyi ki-tüntetésben részesült Hatvani Deutsch Károly, kik már nagy mennyiségű részvényt szereztek össze. Ennek az lenne a következménye, hogy a malmok egyesülvén, csak egy malomvállalat lenne Budapes-ten és az diktálná a gabonaárakat. Most is megtör-tént, hogy ha összebeszéltek, lenyomták a gabona-börzén az árakat s a gazdák egy szép napon csak arra ébredtek fel, hogy a gabona ára hirtelen csök-kent, a nélkül, hogy arra okot tudtak volna. Az ok nem volt egyéb, mint hogy a malmok olcsón akar-tak vásárolni. De a gazdák gabonájának olcsóbb megvételeből nem volt hasznuk a pékeknek, vagy a fogyasztóknak. Mert a liszt ára nemhogy hanyatlott volna, hanem ugyanakkor az olcsó gabonaárral ellen-tetes arányban emelkedett.

Magyarországon bizony minden manőver a kis emberek ellen irányul. Bizonyos tekintetben a közép-birtokosokat is ide kell számítanunk, mert a kiscgaz-dék baját ők is érzik. Tehát nekik diktálnak a mal-mok is. És ezt nem gátolja, nem is gátolhatja meg a kormány, mert nincs rá törvény. De mert nincs, meg kell csinálni. A kartell-törvényt már régebben ígérték, de nem siettek vele, hiszen maga az állam is benne volt vasgyáraival a vaskartellben. Ennek azonban nem volt olyan hatása az egész fogyasztó közönségre, mint a milyen hatása lehet a malmok akeziójának az összes gazdákra és fogyasztókra.

Ilyen amerikai stílusú zsákmányolást nem szabad tűrni. Védekezzenek idején a gazdák; gyülekezzenek, a földmívelési kormányt szorongassák.

Hallga csak t. Kossuthpárt! Ugronpárt! néppárt! stb! Ebben az *ördemes* dologban nem volna célravigó a népet Budapestre rándultatni és az országházba vinni?

Mai képünk.

Készül a báli ruha! Serényen pattog a tü a szegény varrónő kezében és suhog a selyemszövet, melyből az ügyesség és szorgalom olyan báli ruhát készít a földesur leánya számára, hogy a farsangban csak arról fognak beszélni a kastélyok asszonyai. Már kétszer átüzent a kisasszony, hogy mi lesz a ruhával? Sürgős tudniillik a dolog, néhány nap múlva meg lesz a megyei bál. És a szegény munkaslány megkettőzi szorgalmát, éjt-napot egygyé tesz a varrógép mellett, csakhogy a nagyságos kisasszony örömeit meg ne rontsa. Az ő számára amugy sem kínálkoznak ily örömök. Örökös munka mellett megtanulta a lemondást, nem vágyakozik földi hiúságok után. Meg is lesz egykor a jutalma. Ő maga is bizik az Uristen jóságában, s ez fokozza munkakedvét. . . Pattog a tü, zakatol a gép, suhog a selyem! Készül a báli ruha — másnak!

Közgazdaság.

Rozskorpa a gazdáknak. A katonai élelmező raktárakban az 1903. és 1904. őrli időben előállított rozskorpát a közös hadügyminiszter egyetértőleg a földmivelésügyi miniszterrel a gazdasági egyesületeknek kedvezményes áron engedte át. A korpa ára métermázsánként zsák nélkül 6 kor. 20 f. A gazdák az érdekelt gazdasági egyesületek titkáranál korpautalványokat kapnak. Itt említi meg, hogy Hieronymi kereskedelmi miniszter az állattenyésztői célokra szállítandó teljes vaggio irakományu erőtakarmányoknál, ugymint: korpa, malompogácsa, árpa, tengeri, dara szállításánál a mult évben fennálló 15 százalékos szállító kedvezményt 1904-re is meghosszabbította. A szállításhoz szükséges igazolványok szintén a gazdasági egyesületeknél kaphatók.

Budapesti legolcsóbb gabonaárak.

Buza: Tiszavidéki uj 7.70 fejeermeyei u. 7.70 pestmegevidéki uj 7.60 bánási 7.60 tácskaj uj 7.70 A mult hét óta az árak nem változtak.
Árpa: 5.50 kor. **Rozs:** 6.25 kor. **Zab:** 5.45 kor. **Tengeri:** belföldi: 5.10 kor. Az árak változatlanok.

Szerkesztői üzenetek.

A megtért bünös. (G. J.) Nélkülözi a valószínűséget. — F. F. Boldogháza. Az ingyenes gyümölcsfák kérelmezési határideje lejárt. Most már csak *kedvezményes* áráért lehet e dologban a földmivelésügyi miniszterhez folyamodni. — Ifj. H. Á. Nádszeg. Egy koronát ha előre beküld, bérmentve megkapja a szőlősgazdák könyvét. — D. I. Repejő. Megyeszerte, de nem egy időben történik a kihirdetés. Be kell hát várni, míg az alispáni hivatal ez iránt fölszólítást intéz a közönséghez. — B. M. Jászapáti. A megszünt gazdasági lapra küldött előfizetési díjat beszámítjuk önnek a Magyar Néplapra. — B. M. Humljani. A kért czimeket elküldtük. — K. J. és többeknek. Talán megfejtést nem kell zárt levélben küldeni. Olcsóbb egy levelezőlap. — V. M. Bisztratelep. „Monika” címűt ajánljuk. Kiadóhivatal: Donauwörth (Bajorország); onnan kérhet mutatványszámot. A kiigazítás megtörtént. — G. J. Tapolca. Köszönjük, felhasználtuk. — I. G. Felső-Vissó. Alkalmadtán kissé megjavítva közöljük. Jó híreket mindenkítől szívesen fogadunk. Olvassa el a Repejőre küldött izenetet. 4 korona. A Szent József Könyvtársulatba még beléphet. Évi díj 2 kor. postaköltség 30 fillér, mely összeg beküldése után azonnal megkapja a könyveket. — Nagy-Peleske. A ki eltitkolja nevét, az ne várjon tőlünk választ. — K. J. 0-Pázna. Nem ajánljuk ezt az életpályát szegény ember fiának. — K. M. Boda. Annyit megtehetünk, hogy megszüretjük és talán lesz is foganatja. — D. Kálmán.

Érdekes dolog, de olvasóink aligha találják ki. Azért el tesszük, hátha kínálkozik közlésre való alkalom. — P. Péter. Géderlak. Levelet irtunk. — T. M. Margitta. Irjon a „Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezet”-nek, Budapest IX. ker. Központi vásárcsarnok.

M. kir. szabadalom és védjegyek által védve.

Egészsége érdekében

figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy székrekedés (dugulás) esetén a legenyhébb hatású cukorkaizü kítünö hashajtó, a dr. Vámosy egyetemi m. tanár által felfedezett és m. kir. szabadalom által védett és védjegyzett „PURGO”, a mely nemcsak felnőtteknek, de gyermekeknek, sőt csecsemőknek is adható kítünö eredménnyel. Bizonyítják ezt ugy Magyarországnak, mint a külföld legelőkelőbb egyetemi tanárai, kik közül felemlithetjük Prof. dr. Biedert titkos tanácsost, Prof. dr. Kohts strassburgi, Prof. dr. Novak drezdai, Prof. dr. Tunncliffe londoni stb. stb. világhírű egyet. tanárokat. Nagy kitüntetés érte e zseniális magyar találmányt akkor, a midőn a „PURGOT”

Ő szentsége XIII. LEÓ PÁPA

vatikáni gyógytárába már többször rendelték.

1 doboz ára 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban és a gyárosnál: „ANGYAL” gyógytár az egyetemi klinikának gyógyszer szállítója

BUDAPEST, IX., Üllői-ut 39 b.

Óvja az egészségét!
Ezernél több kiváló orvos ajánlja!
KRISTÁLY ÁSVÁNYVIZ
Arjegyzés kívánatra mindenkorá díjmentesen küldetük. — Vidékre 25 vagy 50 üveges létező a fuvardíjat oda és az üres üvegeket vissza küldi.
SZI. LUKACSFURDÓ KUTVALLALAT BUDÁN

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyisilli Szent István gyógyszerár kítünö hatású készítményeit, és pedig:

Disznópör használata előtt.

Sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek föllépését, nagy mértékben fokozza az étvágyat s ennek révén a hizlalást megfelelő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva az ugynevezett sertésvész is sikeresen gyógyítja 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek észere történik megrendelés, ennek arányában 20-30 százalék engedmény nyujtatik.

Disznópör használata után.

KÖSZVÉNY-BALZSAMOT izom, csúz és mindennemű csontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnél 2 kor. 50 fillér, kisebb 1 kor. 50 fillér. — **LYSOL-SALICILT** viszketegség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — **HAJERŐSÍKOT** hajhullás ellen. Ára egy üvegnél 3 kor. 50 fillér és 2 kor. 50 fillér. — Essen szerek kítünö hatásáról számtalan elismerő és hála nyilatkozat tanuskodik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!
Megrendelések Szent István gyógyszerár R. A. Somogy-Szill küldendők

A valódi FELLER-féle ELSA-FLUID

(Feller jó illatú Nővényesszencia-Fluidja az

„Elsa“ védjeggyel). minden üvegen és használati utasításán olyan védjegyet visei, mint mellékelten látható „Elsa“ névvel és „Feller“ aláírással. Ujabb időben a lekiismeretlen utanzók nemcsak magát az Elsa-Fluidot, hanem meg a törv. bejegyzett védjegyet is utánazzák. Az utanzásokat gyakran hasonló hangzású nevek alatt (mint pl.: Luisa-Fluid, Gold-Elsa-Fluid stb.) hozzák forgalomba. Vigyázzunk tehát és csak olyan Fluidot fogadjunk el melyen a Feller név rajta van. Csakis a Feller-féle Elsa-Fluid a valódi.

Az egészségügyi hatóság által meg van vizsgálva és jóváhagyva. A berlini, római, londoni, párisi és nizzai kiállításokon a Feller-féle Elsa-Fluidot aranyéremmel és érdemkeresztekkel tüntették ki és újabban a spanyol vöröskereszt-rend ezüst érmét is megkapta a készítő. — A Feller-féle Elsa-Fluid utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldésével rendelendő. Ár: 12 üveg vagy 6 duplaüveg 5 korona — fillér 24 „ 12 „ 8 „ 60 „ Használati utasítással, postaköltséggel és ládával együtt. 12 üvegnél kevesebb nem küldhető.

Ingyen kapnak a rendelők minden ismételt rendelést tucatsz Elsa-Fluidhoz egy üveget.

Csak a Feller-féle Elsa-Fluid valódi! — Hogy egy levél el ne vesszen, czél szerű ajánlva írni.

Ajánlatnak még a Feller-féle hashajtó Elsa-Rebarbara-Pilulák.

A legjobb, legolcsóbb és ezerszer kipróbált hashajtó-szer, gyors és biztos hatása, fájdalmat nem okoz, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést, tisztít, csillapítja a fájdalmat, kitűnő a gyomor és emésztési szervek legtöbb betegségénél. 1 tegeres (6 doboz) használati utasítással együtt 4 korona bérmentve.

Feller-féle valódi rovarpor az „ELSA“ védjeggyel.

Ez a kártékony rovarokat elpusztítja, a szarvasok alkalmatlan férgeit az istállóban, a háztartásban, a kertben, a szőlőkben kiirtja, így legyeket, bolhákat, molyokat, tetveket, poloskákat, hangyákat, sváb- és csótánybogarakat stb. A szer nagyon takarékos, jó hatásánál fogva kiszorítja a drága gőngyölésekre csomagolt szereket. Adagja 1 korona (ha Elsa-Fluiddal együtt rendelik). — Fluid nélkül rendelve négy adag ára bérmentve 5 korona.

Tökintetes Feller gyógyszerész urnak Stubica Centrale 18. szám

Tudtára kell adnom, hogy fájdalmam már 12 éve tart és már mindent használtam. Ugy elrontottam magamat, hogy oly erős fájdalmaim voltak, hogy most már 2 és fél év óta nem tudtam egyben feködni. Azonban mikor az ön FELLER-féle ELSA-FLUID-ját, ezen csodaszert megkaptam, egyszeri bedörzsölés után fájdalmam annyira elmúlt, hogy könnyen tudtam pihenni, Szívőből üdvözlő Patzelt József kertész, Zek (Vasmege).

T. Feller V. Jenő gyógyszerész urnak Stubica Centrale 18. szám.

Az Öntől hozott ELSA-FLUID-nak köszönhetően, hogy idáig élek, egy tucatsz Elsa-Fluidot elhasználtam és úgy érzem magamat mint ha újra születtem volna. 1903. márcz. 1-én. Kákics István Győr-Szt-Marton, Uj-sor 109. sz.

Ki valódi Feller-féle Elsa-Fluidot és valódi Feller-féle Elsa-pilulákat akar, rendeljen levélileg és czimezzé pontosan az egyedüli készítőnek:

Feller V. Jenő gyógyszerész

Őcs. és kir. fensége Bourbon Fülöp herceg udvari szállítója. **STUBICZA, Centrale 18.** (Zágrábmege)

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszerésznél Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. Dr. Egger „Nádor“ gyógyszerésztárban Váci-körút 17.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon a kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztéssel a dugulásnak következményei, mint pl. zavar az epokeringesben, májfájdalmak, szelbántalmak, kólika, arányr stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esetében a az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkor stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

Használati utasítás mellékelve.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 tegeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.

A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tegeres	1 frt 25 kr.
2 tegeres	2 frt 30 kr.
3 tegeres	3 frt 35 kr.
10 tegeres	9 frt 20 kr.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 18.

Elterjedtségükneél fogva e labdacso a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utanoztattak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozaik fedelén piros színben „PSERHOFER“ kézírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Köszvényes csúz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt KRIEGER-féle

REPARATOR.

Nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.
Kapható a gyógyszerésztárakban. Óvakodjunk utanzatóktól.

Főraktár: **KORONA GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VIII. Kálvintér

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár rendes közgyűlését folyó 1904. évi február hó 6-án délután 4 órakor budai osztyályában (II. ker., Fő-utca 2. szám, saját épületében tartja, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére, a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

2. Ot felügyelő-bizottsági tagoknak három évre leendő megválasztása.

Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat személyesen vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek az alapszabályok 18. és 20 §-ai értelmében legkésőbb 1903. évi december hó végéig saját nevükre írt részvényeiket, még le nem járt szelvényeikkel együtt, legkésőbbben 3 nappal a közgyűlés előtt, tehát legkésőbbben bezárólag folyó évi február hó 3-áig a takarékpénztár központi vagy budai osztyályában (V. ker., Dorottya-utca 4. szám, vagy II. ker., Fő-utca szám alatt) letenni; ugyanott a megvizsgált 1903. évi zárszámadások és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapszabályok 147. §-a értelmében f. éjan. hó 30-ától kezdve átvehetők. Budapesten, 1904. év jan. hó 21-én.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár igazgatósága.

Angster József és fia

Kalocsa-érseki orgona-építők.

Orgona- és harmonium-gyár

Pécssett.

Két arany, 1 ezüst és 1 nagy műtencsi díszmel díszítve.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnyomata (pneumatika) orgonáinkat, melyek a rendkívül könnyű játékmód és regisztrálás mellett még azon nagy előnnyel bírnak, hogy a templom nedvessége és az időjárás viszontagságai sem befolyást nem gyakorolnak rájuk.

Legjobbban bizonyítja műveink jószágát, hogy hazánkban eddig soha nem volt új orgona készült.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban. — Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Működésbe 1847-ben.

Tüdőbaj gyógyítható!!

Oh! jaj megfojt az átkozott köhögés!

Ne mulassza egy beteg sem ezen szer használatát, mely rövid idő alatt meghozza a várvát gyógyulást. Figyelmeztetés! Teljes gyógyuláshoz legalább 12-15 üveg szükséges. Egy üveg ára 2 K. 40 fillér (postán küldve csomagolás fejében 40 fillérre több postabér nélkül). 5 üveg rendelésénél, ha a pénz előre küldik be, csomagolás és postaszállítási díj ingyen.

Főraktár:

Hoffenreich Károly gyógytára,

Budapest, IX. 47., Soroksári-utca 12.

Toronyórákat

templomok, városházák, kastélyok, iskolák stb. részére a legújabb, legjobb rendszer után kitűnő szolid kivitelben készit

LIEBING RICHARD

hítes becsüs

WIEN 97.

Plébániáknak és egyházközségeknek részletfizetésre is szállítok. Költségvetések díjtalanul.

Hajfiatalító

eddig utólrhetetlen szer, mely az ősz hajnak néhány nap alatt visszaadja eredeti színét és fényét, megszünteti a korpaképződést és hajk hullást, nem festőszer, nem piszkít, lemosni nem lehet. Negyediküres üveg ára 3 korona. Fülöp György-nél Budapest, Baross-utca 15. sz. és Török József gyógyszerárában, Király-utca 12.

A huszadik század csodája

a Hübner Pádusi Szt Antal balsamának gyógyereje.

A következő betegségekben egy szcnevédő se mulassza el e kitűnő gyógyszer használatát. Mindennemű gyomor-bajok, alhasi bántalmak, női bajok, vese- és májbajok, szívdobogás, nyavalyatörés, fejfájás és hideglelés.

4 korsó elhasználása után a teljes gyógyulás beáll!

A gyógyszer kőkorsókban van, egy korsó ára 1 korona 20 fillér, négy korsó megrendelésnél ingyen csomagolás és postaköltség. Minden korsónál a szigorú használati utasítás mellékelve van.

Egyedül kapható a feltaláló

HÜBNER JÓZSEF gyógyszerésznél

BAJA, JÓKAI-UTCA.

A FŐTISZTELENDŐ PAPSÁG

részére állandóan nagy raktárt tart papikabátokban, Ferencz József öltönyök városi és utazó bundák és mindennemű kész ruhákban a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett az

„ANGOL KIRÁLY”

Budapest, IV., Károly-körút 16.

Külön mértékosztály!

Első délmagyarországi

oltárépítő, szobrász és aranyozó műintézet

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a zárdával szemben)

Kitüntette a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műtermemre, melyben készíték oltárokat, szőszéket, keresztábrákat, szentsírt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom dombormű stációk képeimet, melyek raktáron készletben vannak. Kőszlop fülkében erős kőmasszából polichromo festéssel 85-82 cm méretű egyenként 60 korona, kisebb képekkel együtt 75-80 cm. polichromo festéssel művésziösen kidolgozva egyenként 50 korona. Kisebített ajánlom dusan berendezett raktáromat, amelyben Jézus és Mária szíve, Szent Antal, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentek csak kívánnak nálam mind kapható igen jutányos árban.

Bármilyen szent szobor fából faragva és polichromirozva:

Cm.	100	110	120	140	160
Kor.	100	120	140	160	180

Kőmasszából polichromirozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	75	100	110	120	145

Fontos közölgésért kezeskedik az intézet jó hírneve.

NAGY NEP. JÁNOS

oltárépítő, szobrász és aranyozó

Temesvár Józsefváros, Bonnáz- u. 6. sz., saját ház.

Makulatura papiros

kapható. Métermázsája 10 koronával a

„MAGYAR NÉPLAP” kiadóhivatalában.

FOGAK

szájpadlás és gyökéreltávolítás nélkül 3 koronától. Az általam készített és Párisban kitüntetett fogsorok nagyon megszokhatók s rágásra kitűnően használhatók. Budapest, VII., Erzsébet-körút 50, I emelet, a Royal szállóval szemben, d. e. 9-12 és d. u. 3-7-ig. Fogtechnikai munkák reggel 8-tól este 8-ig. Vasár- és ünnepnapokon is.

Olcsó árak. — Részletfizetés.

Soványság.

Szép felt. testformát nyerhet D. Steiner Ferencz és Társa Berlin, keleti erőpóra által. — Kitüntette aranyéremmel Páris 1900. Egész-ségnyí kiállítás és Hamburg 1901 Jótállunk arról, hogy 6-8 hét alatt 30 fontot gyarapodik Orvosi rendelés. Szigorúan becsületes — nem csalás. Számtalan köszönőlevél. Egy doboz ára használati utasítással 2 korona 50 fill. utalványozva vagy utánvételezve kapható.

Török József gyógyszerárában Budapest (55) VI., Király-utca 12.

PAZMANEUM

NYOMDA ES IRODALMI VÁLLALAT BUDAPESTEN.

VIII., Mária-utca II.

A legnagyobb gondal és izléssel készit minden e szakmába vágó munkát.

XIII.

M

PC

MEG J

Előfzet

Egy evre 4 i

Egyes szá

Febru

29 na

7 Vasárn

8 Hétfő

9 Kedd

10 Szerda

11 Csütör

12 Péntek

13 Szomb

Vilá

császár,

alapítan

katonati

szorong

Szé

rozás. S

hogy a

sietnek f

nások: c

adnak k

a bank

dolog, l

gyakor

tonatiszt

Igaz

tonatiszt

tésük, m

becsület

élni min

kül. Iga

tonatiszt

többnyir

kölcsle

nőkből,

dásból,

és esz

ból ered

tületre é

mellett a

vesen ny

hogy me

megélni.